

VINERI
ANUL VII
VOIESCE
ȘI VEI PUTE.

ROMÂNULU.

18 OCTOMBRE 1865

ANUL VII.

LUMINEZĂ-TE

ȘI VEI FI.

DIARIU POLITICU, COMERCIALE, LITERARIU.

(ARTICOLELE TRĂMISE ȘI NEPUBLICATE SE VORU ARDE).

Directoriul diariului: C. A. ROSETTI. — Gerante răspundetoriu: ANGHELU IONESCU.

Pentru abonare și reclamări se voru adresa la Administratoriul diariului Gr. Serurie, Pas. Român No. 13.

Va eși în tôte dizele afară de Lunia și a doua-ți după Serbătoria.

Abonarea pentru Bucuresci pe an...	128 lei
Săse lune.....	64 —
Trei lune.....	32 —
Pe lună.....	11 —
Unu esemplariu.....	24 par
Inscripțiile linia de 30 litere.....	1 leu
Inscripții și reclame linia.....	3 lei

Abonarea pentru districtu pe anu..... 152 lei.
Săse lune..... 76 —
Trei lune..... 38 —
Abonamentele începă la 1 și 16 ale fie-cării lune.
Ele se facă în districte la corespondinții diariului și prin poste.
La Paris la D. Hallegrain, rue de l'ancien ne comédie, 5, pe trimestru 20 franci.
In Austria la direcțiile postali și la agințiile de abonare, pe trimestru 10 forinți argintu valută austriacă.

OSOIU

Violare de legi, spoliare a proprietății, mare compromitere a cestiunii averilor Statului, scandalu, și prin urmare sădare a Statului Român. Aceste sunt faptele ministeriului N. Crezulescu; mai adăogindău că cine dă uă moșia a Statului pôte da totulu.

REVISTA POLITICA.

BUCURESCI, 17/29 Brumărelu

Diariile străine se ocupă de alegerile de primul grad din Prusia, despre cari am dat șema ori. Dacă revenim astăzi la diasele este spre a spune că cele ce diceam într'unu numeru trecut despre funcționarii publici prusiani s'au realizat. In adeveru, cu tôte circulariele și amenințările guvernului, funcționarii și-au făcutu cu onore datoria loră de cetățiani. In mai multe circumscripțiuni electorali ei au votat de faciă pentru liberali. „Onore loră dice uă corespondinția din Berlin, 20 Octobru, au pricepută că nu era permisă a slăbi in momentul cându patria avea mai multă nevoie de cursul loră!“ Este adeverat că pe unele locuri, n'au avutu toți aceași cotădanții; daru toșii ei n'au voită a vota pentru guvernă, și au aruncat voturile loră. Astu-feliu pretutundine candidații oficiali au căduțu într'unu modu eclatante.

In cestiuneu polonă n'avemă nici astăzi nimic pozitivu. Vintulu însă pare că bate a resbelu. In adeveru in zilele din urmă, bursa Parisulu, care se scie că este unu termometru politicu, a fostu forte agitată. „Dispozițiunile, dice La Presse, 22 Octobru, suntu totu forte rele, ideiele de resbelu se generalisă și ieșu din di in di mai multă consistință; acei ce au interese la Bursă le refuiesc. Este sigură că scăderea continuă și stăruitoră la care asistemă de cătu-va, nu se face fără unu motivu seriosu.“

Acestea sunt presemnele ce găsimu la Bursă. De ne întorcemă spre cabinete, vedemă uă notă forte însemnată a cabinetulu englesu, prin care se face cunoscutu Rusiei că Anglita consideră drepturile Tarului asupra Poloniei perdate. Insa această notă, ne spune diariulu La France, nu s'a dat cabinetulu rusu. Ambasadoriulu englesu de la Petersburg, lordu Napier, a primitu ordine a n'o da încă. Se crede că nesce oservări din partea Austriei ar fi făcutu pe Anglita a esita.

In acestu timpă pressa, stătu franceză cătu și englesă, reclamă mesurę energice pentru nefericita Polonia. Cea d'antiu mesură, acea-a care trebuie se precadă resbelulu, și pe care a cerulu-o și principele Czartoriski într'unu meeting ținutu la London, este recunoșterea Polonilor ca beligerinți. Pressa eere cu stăruință această primă mesură, căci ea trebuie se servescă de base unu resbelu. „Problemele cele mari ale omenirii se resolvă pe câmpurile de bătăia: fără Magenta și Solferino, dicu les Débats, Italia n'ar fi ce este astăzi. Daru de nu se voru anulă titlurile in virtutea cărora Russia posedă Polonia, resbelulu n'ar avea

obiectu precisu și aru pute se n'abia rezultatulu voit.“

Deci declare-se că Russia și-a perditu drepturile asupra Poloniei.

Eată limbagiulu de astăzi alu pressei europiane. — Limbagiulu Bursei însă ne anunță și resbelulu. Care din dōue se va realiză sōu realiză-se-va vre una din dōue? Evenimentele ne voru aretă.

Paris, 22 Octobru. Imperatulu a priimitu astăzi deputațiunea mecsicană. Imperatulu a felicitat deputațiunea de spre fericitul rezultat a misiunii sale și a expresu simpatiele sale pentru regenerarea Mecsiculu. — Regele Greciei a plecatu astăzi.

Petersburg, 23 Octobru. Diariulu francez alu Petersburgulu de astăzi, declară de asolutu neîntemeiatu scomotulu respinditū prin presa streină atingătoriu d'ua întrevorbire d'unu caracteru cominatoriu între ambasadorele rusescu la Constantinopole și Aali Pașu asupra afacerilor Poloniei. Nici conduita Portei, dice diariulu Petersburgulu, nici relațiunile reciproce ale ambelorū puteri nu sunt de natură a justifica acestu scomotū.

Constantinopole, 16 Octobru. Ambasadoriulu rusescu, domnu Nowikoff, a cerut a se cita guvernatorulu de la Trapezunt, Emin Mulis Pașu pe care-lu acusa d'a fi favorisatū transportulu de arma in Circasia.

Atena, 17 Octobru. Adunarea națională a luat astăzi uă decisiune atingătorie de predarea puterii in mânil regelu. Regele sancționează decisiunile adunării naționale, care singură face proiecte de legi. Mai târziu regele va subscri constituțiunea ce este a se elabora. Regele s'astoptă la 23 Octobru.

Kopenhagen, 22 Octobru. Diariiele „Dagbladet“ și „Fædrelandet“ spunu, că d-nu Bismarck, într'unu răspunsu datu domnulu Blissen-Finecke, ar fi desemnat a se cita guvernatorulu de invoire înlăturarea ordinații din luna lui Martiu ș'a proiectulu de constituțiune înfăcișatū Senatulu (Reichsrath) dimpreună cu desființarea comisiunilor la Sleswig. Negociări separate cu Prussia nu voru avē locu. Anglita n'a făcutu nici uă propunere pozitivă de mișlocire.

Pesta, 23 Octobru. Unu articlu alu diariulu „Sürgöny“ se pronunță pozitivu pentru primirea patentei din luna lui Fevruariu. Elu arată, că primirea sancțiunii pragmatice s'a făcutu cu dōce ani mai târziu de cătu in Transilvania și dovedese că tôte temerile despre Reichsrath suntu cu totul nejustificate, și cere grabnica primire, ca nu cum-va cele lalte naționalități ostonite d'a mai accepta, se voteze față magiari.

Leopolu, 22 Octobru. Nuvele de la Tarnow, confirmă, că la 20 dimineța unu corpū de insurginți, compus de infanterie și cavaliari și n numeru de aprōpe 2000 omeni a trecutū Vistula prin apă lîmpă Baranow și a intratū in Polonia.

Francfort, 22 Octobru. In șe-

dința dietei de astăzi s'a luat decisiune a respunde negativu la comunicațiunea englesă de la 1 Octobru, fiindu că execuțiunea federativă este uă afacere curatū internă a Germaniei. Noua comunicare a Engliterei, asemenea atingătorie de cestiunea Holsteinulu și Lauenburgulu, a fostu trimisă secțiunilor unite.

Tiflis, 1 Octobru. Guvernulu național alu Warsawiei a trimis polonilor ce servă in armia rusescă in Circassia ordinea d'a părăsi serviciulu și d'a se organisa suptu unu generariu polonū.

D-lui Primu Ministru.

Antăta Epistolă.

Nu vomu începe această epistolă prin espunerea de ce este Pressa, într'unu Statu liberu, și cari sunt drepturile și datoriele ie. Domnia-ta estū dintre cei mai vechi diaristi ai Romăniei; estū încă celu care s'a servitū cu mai mare agerime d'acastă mare putere, și căre-a datoresci înalta domnie, regimulu parlamentariu și tribuna, cărora mai datoresci esistența domniei-tale politică, decurgu totu din puterea cea mare și bine făcătoria a Presei.

Scii asemenea că regimulu Parlamentariu este, pentru tôte națiunile, șuculu vieței; că îndată ce elu va fi nu ucisū, daru chiaru strimporatū, strivitū, națiunea acea-a declină, merge spre perire. Scii că, dacă este astufelū chiaru pentru națiunile cele mari și virsnice, cari au deja adunatū unu mare capitalu de vieță, cu atâtu devine mai grabnică și mai sigură ucidătătoria știrbirea regimulu parlamentariu, pentru uă națiune jună care, ca și unu pruncu, are trebuință de mai multă lumină, de mai multu aeru, spre a se desvolta, a cresce, a se întări; ș'acastă o scii atâtu de bine, in cătu ai invocatū tresnetulu cerulu, adică alu națiunii, asupra capulu dumitale de vei impiedica, fiă măcaru printr'ua scădere de respectu, deplina funcționare și desvoltare a regimulu parlamentariu. Acestea daru sciindule și domnia-ta, și colegii dumitale ca și noi, mai bine de cătu noi, — căci fără libertatea Presei, și fără regimulu parlamentariu, cari dintrînșii ore, ca și dintre noi cestiă dupe la Redacțiunile foilor publice, am fi avutu vr'ua dată cea mai mică esistență politică? — este credemū de prisosū a mai arăta astu-ți ce este Pressa și regimulu parlamentariu.

Se ne permiti însă, d-le, Primu Ministru, a-ți atrage numai atențiunea unu singuru minutu, asupra procedării noastre de cându ai venitū la putere, adică a-ți aduce numai aminte că merserăm cu devotamentulu pentru lucrulu publicu pin a nu cerceta in aceste colōne, dacă acestu ministeriu prin compunerea sa nu lovesce regimulu parlamentariu și pină la ce punctu are dreptulu și putința a cere de la

națiune ascultare și încredere. Suntū mulți, forte mulți, cari au acusatū direpțiunea politică a acestei foie in privința noulu Ministeriu. Cumu și până la ce punctu au dreptate, se va cerceta atunci cându vomu crede că situațiunea politică ne permite a vorbi, a desbate fără a aduce nici o jicnire intereselorū generale. Pentru astu-ți ne mărginim a dice că, situațiunsa politică a Romăniei fiindu forte critică, și spiritele incurcate, amețite, înăsprite și îngrijate până la celu mai mare gradū, crederămū că este bine se facemū partea foculu, și se procedemū d'ua cam, dată ca cumu ar fi doveditū că trebuia uă lucrare anormală, uă pârghia ore care, pentru a scote Romănia din prăpastia in care a aruncatu-o ministeriulu trecutū, minoritatea Adunării din anul acestu și feluritele greșiale a le trecutelorū Ministerii ș'ale trecutelorū maiorități ale Adunărilorū noastre. Nisce bărbați inteliginți, ca unii din aptalii ministrii, ș'unu omu politicu, cumu estū domnia-ta, domnulu Prim-Ministru, credu c'a n'șelegu pe deplinu, chiaru ș'optatū de cătu vorbitū introducere, atâtu cauza pentru care nu facurămū acestu ministeriu nici uă opozițiune, cătu ș'acea a pentru care furămū datori, și publiculu și lui, a pune acesti țeruși, care ne voru servi in curindū, dupe purtarea dumné-vōstră politică, spre călăudire, spre urdirea lucrărilorū politice ce avemū datoria a face, pentru a scăpa națiunea din incendiulu ce potū aprinde acei cari se jocă cu foculu fără a scii, nesocoliți, că voindu a arde piedicele ce se opunū nebunei și ne inteliginței lorū ambițiuni voru arde națiunea întregă și c'atunci, voru peri și ei, căci nu voru mai avea dreptū hrană de cătu cenușiu.

Programa noastră, și care credemū c'aru trebui se fiă ș'a ministeriulu, amū arătatū o încă de la 10 Octobru, și sperămū c'a n'șlesu-o și publiculu și puterea executivă. Această epistolă daru n'are altu scopu de cătu vre doue cestiuni de principii in aplicarea lorū, și câte-va relațiuni, raporturi ce Pressa are datoria a le face puterii executive spre a-i da ajutoriulu fără de care unu ministeriu nu pôte îndrepta relele și abuzurile.

1. Cunosci, domnule Prim-Ministru, acea mare cestiune ce se nu mesce Osoiu. Scii că printr'insa s'a călcătū formele și că n dreptulu civile și n dreptulu constituționale respectulu formelorū este onōrea guvernulu și chezeșia cetățianilorū. Mai scii încă că prin acea cestiune s'a făcutu pagubă Statulu in fevōrea unu individū, că s'a compromis cestiunea cea mare, numită „monastirile închinăte“ și că s'a alinsū și onōrea națiunii din causă că celu care a luatū Osoiu este unu omū mare.

Credemū daru că tôte aceste impunū noulu ministeriu datorii imperiose a anula acelu schimbū.

2. Suntū, domnule ministru vre patru-dēci de zile de cându întie po-

stea Bolintinu, (calea Pitesti și Craiova) și Bucuresci curierulu a perditu uă sumă de bani publici de șapte-dēci și cinci mii lei.

In cercetarea administrativă și judiciariă ce s'a făcutu la postea Bolintinu in această privință, s'au comisū fapte de acele cari nu se mai comitū acumū de cătu in Warszawa. Ne amū făcutu datoria ș'amū denunciatū fostulu ministeriu acele fără de legi și elu a făcutu, le a nvelitū cu mantia puterii, ș'a făcutu astufelū ca incisițiunea se devie fapta întregi puteri executive erū nu a unorū funcționari reu crescuși sōu reu născuși. Ne împlinimū daru datoria a-ți denuncia și dumitale această gravă împregiurare spre a face ca ea se cădă asupra unorū individi erū nu asupra națiunii. Cercetatori, domnule ministru, au pusū pe surugiū, pe ceaușiu și pe alți crescini la casnă. Li băteau de mōrte, și le puneau pe spate cārpe ude și muiate cu sare. Pe unulu l'au spințuratū cu capulu in josū și cu piciorle legate de tavanu astușirșitulu. Au umplutū pușca (cu eribă numai) ș'au trasū asupra altuia, care nesciindū că umplutura n'are plumbū ne putemū închipui chinulu ce a înduratū acelu nenorocitū, care a fostu astufelū prin faptu osinditū la mōrte și executatū. Pe alții i-au ținutū 24 de ore nemăncați și nebăuți, și câte alte asemenea atrocități demne de timpii cei mai barbari! Pe lingă tôte acestea gendarmii și caii lorū au făcutu sălșinilorū pagubă de trei mii lei și nici pân'acumū n'au fostu despăgubiți acesti nenorociți.

Pressa, făcându-și datoria a-ți denuncia aceste crime, ce fostulu ministeriu le a lasatū nepedepsite, este incredințiată că vei trimite îndată la facia loculu uă comisiune compusă de bărbați cari in adeveru suntū devotați guvernulu și națiunii lorū, căci le servescū prin adeveru. Acea comisiune va cerceta, va raporta, culpoșii voru fi dați judecării, astufelū justiciu va fi satisfăcută, națiunea va fi scutită de pata ce-i împriimă asemenea fără de legi cându suntū ocrotite de guvernulu ie, și sătiani voru fi despăgubiți de către cei culpoși de paguba de trei mii lei in cari se află și pân'acumū.

3. Intr'ua parte din Romănia de peste Oltū, și mai cu sēmă într'unulu din județe (Mehedinți du nu ne înșelămū) seceta a fostu atâtu de mare in cătu sătiani numai au cu ce se hrăni. Negreșitū că dd. prefecti voru fi făcut de multū raporturile lorū, însă puterea osecitivă n'a luatū nici nă meaură.

Ne împlinimū daru și noi datoria a ne face raportulu nostru ș'a ve supune următoria opiniune. A ordina se se dea îndată sătianiilorū acelora porumbulu din pătulele de rezervă.

Scii, domnule ministru, abuzurile ce s'au făcutu cu acele pătule, și scii că Camera a votatū a se vinde pro-

ductul ce conțin în favoarea fiă căreia comune. Acum daru' ecă ocaziunea d'a se întruînța în judecele băntuie de secetă spre a opri pe sătiani d'a muri de fōme sau a sărăci de totu' vinzându' vitele lor. Se n'celege că veți porunci a se constata cătu' porumbu' este în ființă în fiă care pătulă, — căci ni se spune că din multe lipsese din sume prescripșă de lege — că împărțirea se va face fără noui abuzuri și că se va lua înserisă de la fiă care sătiani de suma de porumbu' ce a priimit de la comună, care înserisuri, supscrise și de proprietari, și de dd. administratori și suptu' administratori se voru' urămite la ministeriu' spre a fi vedute și revizuite.

4. D. Prefectul alu' judeciului Muscelu', aplicandū legea de urmăriu' asupra domnului Iōn Brătianu a violatū însăși acea lege în doui articli ai iei; (25 și 28), și violandū acei articli a violatū încă violențea individuală. Amū denunțiatu' publicului și d-lui ministru această violare, în Romanul de la 26 Iuliu'.

D. Prefectul a respunsu' ministru prin raportul se de suptu' No. 9,020, 2 Augustu', care s'a reprodușu' în impunere în Romanul de la 12 Augustu'. Inșă totu' în acelu' număr, amū constatatu' din nouă violarea legii de urmăriu', amū afirmatu-o și mai chiaru' și mai oficiale, și amū terminatū cu aceste cuvinte de mare gravitate.

„Aceste, încă uă dată le afirmamū din nou, și dieemū din nou că cine calcă legea este... călcătoru' de lege. Mai de desmînțiri ca acestea guvernulū spre a ne da ocaziune a-i spune în fațu' că cu noi este și adeverulū și legea și cu dînsulū și neadeverulū și fără de legea.”

Ministru și Prefectulū remaseră 30 de zile suptu' această mare lovitură și tocmă la 11 Noembre, Prefectulū de Muscelu' trāmite uă nouă întimpudinare (No. 8989) care s'a publicatū în Romanulū, de la 23 Sept. urmată de unu' respunsū alu' nostru.

Prin acestu' respunsū amū demonstratū că după chiaru' raporturile Prefectulū s'afirmă călcarea articlorelor 25 și 28 din legea de urmăriu', amū susținutū din nou că Prefectulū este „cu totul depărtatū de adeveru' și de lege” și că ilegalități a comisū în fapte, și neadeveru' a susținutū în raporturi oficiale.

Am onōre, d-le Primū-Ministru, că-ți face cunoscutū tōte acestea în interesulū legii, alu' guvernulū, alu' națiunii. Domni-ta veți cerceta și dacă veți dovedi că Prefectulū de la Muscelu' a călcatū legea s'a afirmatū oficiale neadeverulū, estū datoriu' a depărta p'acelu' Prefectū din funcțiunea sa; de veți dovedi că din contra noi amū acusatū pe Prefectū ne nedreptulū, a trāmite această fōiă nainte jupei spre a fi pedepsit. Este peste putință a face intr'altu' felu' căci aunci sau veți ave' prefecti cari sunt doveditū că calcă legile și spunū oficiale neadeverulū, cea-a ce este fōrte gravū, sau că funcționari cei legali și onorabili suntū calomniați și nu ceri se se dovedescă oficiale calomnia ca se potā administrațiunea nu fiă pe nedreptū bănuitā și acusatā. Aceptamū, domnule ministru, dreptatea pentru toți.

5. Acumū, domnule Primū-Ministru, încă uă cestiune pentru astăzi și care privește d'adepulū administrațiunea domniei tale.

Ai publicatū prin Monitoriu' recunosci atātū ilegalități comise la alegerea membrilor municipalității din Iași cătu' ai abuzurile comise apoi de către actualii membri ai acei municipalități.

Suntemū mulțamiți, domnule ministru, c'ascuți reclamarile publice, și cu această ocaziune te rugamū se ciclesci și reclamarile ce se află în ministeriu', supscrise de maioritatea actuală a alegătorilor, contra actualilor membri ai municipalității din Bucuresci. Uădată ce vei citi aceste reclamarī, vei cerceta și vei da legiuita satisfacere justiției, căci nu poți se ai uă justițiā dîncolo și una dîncōce de Milcovū. Avemū însă, în privința mesurēi ce ne anunți prin Monitoriu', c'ai luatū, uă seriōsă reclamare.

Ai ordinatū, domnule Ministru, suspendarea din funcționarea lorū, a membrilor Municipalității din Iași și, în considerare că ei potū înriuri ilegale isupta dresării listelorū, ai numitū d'a dreptulū și provisoriu' unū noui consiliū Municipale. Actulū d'a respecta reclamarea publică, justițiā și moralitatea este, mai repețimū, bunū, și bine făcatoriu'. Membrii provisorii pe cari i-ai numitū suntū iubiți și respectați, și numirea d-lui Pogorū are încă ș'uă altă însemnătate politică pe care o recunoscemū, pentru care îți mulțamimū cu amōre, și despre care luāmū actū. Darū, tocmă pentru c'a probamū punctul de plecare, tocmă pentru că bărbaii ce-ai numitū suntū dintre cei mai buni, avemū uă autoritate mai mare, căci nu putemū fi bănuiti, a reclama contra faptului, sau mai dreptū, mai deslușitū, în favoarea principului.

Ai susținutū, domnule Primū-Ministru, și cu dumniata noi toți, independința asolută a Municipalităților, și avuramū fericirea în anulū acesta se fiă sancționată cererea noastră de către maioritatea Adunării. Ce s'alege darū d'acea independință dacă puterea executivă va avea dreptulū a numi de la sine, fiă și provisoriu', pe membrii municipalității? Cu ce dreptū, puterea executivă, suspende, și provisoriu', dreptulū orașianilor, d'anumi pe membru municipalității, și-lu' eșercită dînsa?

Actualii membri erau rei. Fōrte dreptū. Cei cari i-ai numitū suntū din cei mai onorabili. Fōrte adeveratū. Darū mîne vine la putere unū Ministru care voiesce sclavia Municipalităților; acelu' ministru, urmândū eșemplulū ce i-ai datū, numesce și elū uă comisiune provisorie, care face apoi, la facerea listelorū, tocmă cea-a ce te-ai temutū că vorū face actualii membri ai municipalității din Iași, și ecă că astū-felu' dumniata însu-și vei fi deschisū ușiele arbitrarului.

Credemū, domnule primū ministru, că te vei uni cu noi spre a recunosce că alegătorii numai, și nici uă dată putea ea executivă, au dreptulū a numi pe membrii municipalității, fiă și provisoriu'. Că te vei uni cu noi spre a susține că, suveranitatea nu se pōte aliena și că trebuie se susținemū totū deuna principiile, și se le susținemū pin'a preferi unū teū provisoriu' pe calea principilor de cătu' unū bine alu' țilei, prin călcarea lorū, căci este sciutū că binele ce ni-lū dă puterea executivă prin călcarea principilor și răpirea suveranității din mână celor care o au, și trebuie s'o aibă, ne va conduce mîne la guvernămintulū personale, la despotismū, la mōrte.

C. A. R.

Correspondință particulară a ROMANULUI.

Iași, 10 Octombro 1863.

Multă vorbă a fostū țilele aceste despre d. Delmary și teatrulū Opere. Tōtă această vorbă a eșitū de la căl — Se dice că celebrulū comitatū teatral, președutū de celebrulū nostru președinte municipal, d. Vornicu-mare Teodor Burada, a otăritū a anula contractulū d-lui Delmary, c'acelu' ce nu și-ținutū alcătuirea nici anulū trecutū nici altă-dată, ba nici chiaru' acumū, căci suntemū în Octombro și d-lui nici măcarū a îngagiatū trupa de operă. Lucrulū la urmă sa alesū totū pe placulū d-lui Delmary. Contractulū călcatū de acesta, a remasū bunū se se mai calcă și pe viitorii. S'a datū d-lui Delmary deplina subvențiune ca se aducă d'acumainte așă de reū, ca se va mai găsi în Octombro vre unū artistū așă de reū, ca se nu fiă îngagiatū la vr'unū teatru de bileci, undeva. D. Delmary de uă camdată a pusū mână pe 3,000 de galb., fără se aibă nici uă garanțiā cătu' de mică pentru această sumă. În casulū celū mai favorabile, vomū ave' opera pe Ianuariū, Fevruariū și Martiū, adecă ce va plăti de țeră vre 4000 galbeni pe trei luni de operă!

Teatrulū național începe astă-ți reprezentațiunile sele cu uă dramă: Puritanii de Londra. Direcțiunea pretinde că a făcutū sacrificie mari, ca se recunoscă publiculū incuragiarea ce i-a datū în ierna trecutū. Vomū vedea desēră.

Mare emoțiune în onor. noastră Curte Criminală — Monitoriulū a publicatū de curindū numirea la suprefectură a D. Z. Moldovanu, judecatulū și codemnatulū criminalicesce de la aceea Curte!... Se spune că unii din membrii acestorū inteligente tribunale suntū gata a cere socotēlā d-lui Ministru de Justițiā, despre această frumōsă ținere în sēmă a sentințelorū rostite de justițiā țerei.

Căletorii ce vinū din Besarabia vorbescū de concentrări de trupe în astă provincie. Aceste au, de sigurū, oă legătură cu cestiunea Poloniei... Darū noi ce facemū? — Concentramū trupele se pāzimū Bucurescii, se nu ni-fure monstruōsă Coalițiunea!... Y. Z.

P. S. În momentulū de a eșpedi această scrisoaiā, aflū că Ministeriulū s'a înduratū de reclamarile opștii și a anulatū lucrările noastre municipale în privirea monopolisării pānii. Y. Z.

Iași, 1863 Septembro 10, Domnule Directore!

Municipalitatea de aici au contractatū întreprinderea furajului trebuitorū la caii comandei pompierilorū din Iași pe anula curinte, cu precii de 42 galbeni stogulū de finū de merura căratū și clăditū la șesc puncte, și 12 și jumătate sfanți chila de orđū. — Ni se spune că la Bucuresci d. Majore generalū, pentru trebuința cailor ostirii au contractatū totū această întreprindere pe timpū de 3 ani și cu prețuri îndouite, precumū stogulū de finū de mēsura 80 galbeni și chila de orđū cu 3 galbeni; se vede că diferențiā între prețurile de acolo cu acele de aici au urmatū din ore care norodire? Noi nu cunescemū, de acea vā rugamū se ne luminați la ne domirirea ce avemū, și care este urgiința d'a se da această întreprindere pe 3 ani, și ni ne unulū, ca în tōte părțile lumii; în timpū ce pe totū anulū prețulū unorū asemini producte variēzā? Pōte ca d. Majorele generariū, pe lingă alte calități are și facultățile d'a prevedea prin artea astronomică vre uă sterilitate, și încă fōrte mare în anii viitorii?

Ne veți întreba pōte, Domnule director, ca ce ne priivesce pe noi lașianii de cele ce se face d. Majore Generariū în gospodaria ostirii? Ne vomū permite a ve respunde că ne priivesce și încă fōrte de aprōpe, căci, prin grelele contribuțiunii în capulū nostru se spargū tōte oțele stricate de d. Majore generariu precumū: corturile și șelele aduse din străinătate cu enorme cheltuielē. etc. etc.

Art. 25 din convențiune pune numai Ministrilorū responsabilitate pentru risipa banilorū publici, erū nu și d. Majore generalū. Nu e vinovatū celū ce mănāncă 7 chite ci e celū care-lū îngădue a le mānca. E prē frumōsă galantomia cu punga streinā.

Pagum sine canibus invenit et sine baculo ambulatur!

Unū abonatū alū Românulū. C. P.

PRIVIRI RETROSPECTIVE ASUPRA INSURECȚIUNII POLONE. (După sorginți francezi și englozi.)

I. Insurecțiunea polonă este fără îndoielā unulū din evenimentele cele mai însemnate ale epocii și meritā a arunca chiarū d'acumā uă privire retrospectivă asupra originii și dezvoltării sale, spre a dobindi uă mai bună înțelegere a evenimentelorū viitorie.

Inceputulū dramei cade în perioada cunoscutā suptū nume de recrutare și care într'adeverū era uă proscriptiune premeditată de multū timpū. Atunci s'afila doue partite în Polonia, partita moderatā sau a organizațiunii, în capulū căriia era asociațiunea agricolă cu președintele iei, Andrei Zamoiski, care vedea în dezvoltarea puterilor dormitorie în sinuși națiunii, salutea sa și credea că va ajunge prin acea progresivă dezvoltare la scopulū seū; și partita acțiunii sau a revoluțiunii, care aritā în elementele sale favoera junimii și nu vedea salutea țerei de cătu' într'unū guvernū național și în revoluțiunea organizatā suptū acestū guvernū.

Rusia se temeā na multū pentru puterea sa de cea d'antāiū, fiindū că vedea între membrii ei reprezentanți avuției și a inteligenței. Credea c'ar fi lovitū acea partitā în principiulū vieței sale esilandū pe comitele Zamoiski; darū tocmă prin suprimerea partitei moderate a căpătatū partita revoluțiunii mai multă putere și întindere, fiindū că speranța d'a dobindi unū rezultatū prin moderațiune se perdeā din ce în ce mai multū. Guvernulū credea a face uă lovitură de căpeteniā asupra inamicilorū seī politici prin mesura recrutării, de și nu putea ași ascunde urmările putințioșe ale unei mesurē atātū de ilegale; numai se înșelase în calcululū întinderii putințioșe ce pōte lua rescōla. D'ua dată cu cea d'antāiū agitațiune cauzatā prin eșecutarea recrutățiunii, începu activitatea comitatului centrale în Warszawa. Institutulū june era la începutū nesicuri și temerariū, cândū s'atingea a se decide pentru rescōla imediată. În cea d'antāiū adunare numai doue voturi s'au pronunțiatū pentru această, darū curindū invinse grija despre unū rezultatū defavorabile și comitatulū începu opera sa c'ua cetețare surprindătorā, luandū cārma mișcării. Eraū vre doui spre-șecē junii, cărorā se incredințase direcțiunea afacerilorū. Insurecțiunea era represintatā pe d'ua parte în acestū comitetū și pe d'altā parte în bandele improvizate, ce se ivirā pretutindinea și cari se formarē din refugiații din Warszawa. Intre cei doui spre-șecē s'afila și nenorocitulū Sigismund Padlewski (impușcat la Plozk) și Leo Frankowski (spîndurat la Lublin.)

Revoluțiunea se 'ntindea rāpede peste tōtā țerā, și Russia cānta a ascunde provocațiunile sale de mai nainte suptū acoperișulū unui atacū generale și premeditatū din partea polonilorū; ea respāndi scomotulū despre nescē vespere polone, despre uă sântā-Bartolemei în contra soldațilorū ruși, spre a se justifica în ochii Europei. Darū nimicū nu vorbesce mai bine în contra afirmațiunii că totulū a fostū pregătitū de multū timpū înainte, de oātu caracteriulū mișcării la începutulū iei ōmenii gata la luptā s'adunaserā în pāduri, povățuți numai de instinc-

tulū conservațiunii și alū așării; comandanții, necunoscuți de ōmenii lorū, îi gāsirā încă cu totulū neexercitați în cariera armelorū. Unū tablou fidele alū fisionomieī rescōlei polone în timpū cei d'antāi ne înfăcișezā lupta eroică de lingă Wangrow în districtulū Lublinului, unde 200 de junii abia armați s'aruncaserā asupra artileriei rusesci și se espuserā foculū tunurilorū. Ei toți remaserā morți pe locū, darū scopulū lorū fu atinsū d'a opri pe inamici și d'a face cu puțință corpulū d'a scăpa prin retragere de peire.

Comitatulū centrale înțelegea fōrte bine neajunsulū mișlōcelerū sele spre a mănține mișcarea, și necesitatea d'a ave' recursū la ajutoriulū proprietarilorū, alū nobilimii și alū burgesiei; d'acea s'adresā la partita moderatā, în care erau represintate aceste elemente și o invitā a se uni cu dînsulū. Partita moderatā acceptā cu condițiunea ca guvernulū se fiă regulatū și se iē uă formā mai vissibile. Acestā era originea dictaturei lui Langiewicz, unulū din cei mai eminiți, mai cu talentū și mai favorisați de norocū comandanți în luptā. Darū, a strămuta isbinda armelorū causei naționale pe cāmpulū deschisū, era a espune pe represintantele iei ateuțiunii inamiculū, care s'arunca în numerū mare în contra lui și cercā a-lū închide într'unū cercū. Atunci acesta își făcu drumū prin mișlōculū inamicilorū în Galiția, scăpā de ruși, darū ajunse prizonierū alū Austriei.

Acumū se ivi pentru insurecțiune uă crise, care însă fu invinsā cu fericire. Nu trebuia se perdā timpū. Vechiulū comitatū, compusū de bărbai din ambele partite reluā puterea guvernamentale în formā anonimă și se constituī în centrulū țerei, la Warszawa, suptū ochii rușilorū ca guvernū național.

Prin acestū pasū atātū de repede cātu' și entedătorii rescōla căștigā multū în siguranță și consistință. Tocmă d'aci începu uă sistemā în conducerea luptei; numai era d'acumū uă luptā în contra unei mesurē isolate a guvernulū rusesci, ci era uă luptā în contra dominațiunii Moscovițilorū. Guvernulū național a pututū trage din catastrofa lui Langiewicz doue mari înveșeture, adică: a nu grāmādi la unū locū corpuri prea mari, a nu acceptā uă bătălie decisivă, și a păstra guvernulū, învelitū în întunereculū misterului și anonimității originalitatea și puterea sa. Suptū această indonitā formā d'a conduce rebhelulū prin bande (rebhelulū de partisan) și a guvernulū anonimū, se dezvoltā insurecțiunea națiunii și se 'ntindea de la frontariile Galiției pinā la Dunaburg, de la marele Ducatū Posen pinā la confinele extreme ale Lithuaniai și Volchyniei. De și lupta se făcea numai prin despășiri mice, totū esisista uă direcțiune comună, uă combinare generale, c'amū cuvintū uă organizare formale. Țerā fu împărțitā în districte strategice legate împreună din cari fiă-care era supusū unui diriginte superior; suptū acestū dirigirinte s'afila comandanții diferitelorū corpuri de trupe, din cari fiă-care în parte are propriulū seū cercū de activitate, și cari împreună ocupā districtulū respectivū.

Asemānea părți sau corpuri erau în numerū de 50. Ele se ivescū cindū aici, cândū dîncolo, se împreună și se despărțirile. Au fostū momente, cândā asemeni corpuri, spre eșemplu pe riulū Niemen, sau vedutu incongritate de peste 40,000 inamici, cari se trāmiserā din tōte părțile în contra lorū, și care cu tōte acestea își făcurā cu semețiā unū drumū prin îndurările rusesci, spre a se împreuna erāși la alte puncturi depărtate. Conducătorii în această luptā eroică, cari, ca paserea fabulōsă Fe-

nice renăscu după ce au perit, sevrăscu în bărbăție și abnegațiune lucruri ce aru păre peste puțină. Intre dinții s'au distinsu Lelewell, care a năvălitu cu mâna armată în ținutul Lublinului, unde a sciutiu în timpu de mai multe lune a paralisa tôte silințele inamicului.

BULETINULU AGRICOLU.

Schimbarea sistemului culturalei.

Cându cercetăm cu băgare de seamă impregiurările în mișu-loculu cărora se exercită industria agricolă, vedem că în acesta, mai multu decât în ori care alta, ieu u parte activă precătu aginții natural ai producerii, pre atăta acei sociali ai creării avuției. Nu este pe lume omu mai supus legiloru imutabili ale naturii decât cultivatorulu. Tôte operațiunile sale se facu prin concursulu ce-lu capetă de la aginții naturii. Precum marinariulu plécă pe mare sperându totulu de la vinturile cele proprii, asemine și omulu ce se aplică la lucrulu pământulu nu pôte face nimic fără marea mulțime a tutoru aginților atmosferei, fără de ploia, de căldura, fără de vintu, etc. etc. Asemenea între producătoriulu pe mare și acei de pe pământu este atătu, de mare de generale și de frapante cătu, ilustrulu agricultoriu alu Franciei M. de Dembasle, celu întâiu ce a creatu teoria plugulu, a asemnatu mergerea lui în pământu cu mergerea unei corabie pe mare; celu d'antăiu trasu de puterile ce au cucerit omulu dominațiunii spiritulu seiu, și cea de a doua mână și împinsă de vinturi. Acastă dependință a cultivatorulu de natură l'a silitu a căuta se cunoscă natura spre a se putè conforma legiloru și cerințelor iei în producerea ródelor pământulu și în înmulțirea și crescerea vitorulu. Daru pre cătu cultivatorulu caută se facă a trage concursulu aginților naturii în folosulu producerii sale, pre atătu trebuie se cunoscă impregiurările economice și comerciale ale loculu în care se apucă de producerea agricolă. De u parte daru cultivatorulu are a se conforma legiloru naturii și de altă impregiurătorulu, datineloru, nevoieloru și trebuințelor sociali.

În ori ce țera, ca și în țera noastră, aceste impregiurări, atârinate și neatârinate de voința cultivatorulu, au contribuit la aședarea unei sisteme de cultură proprii fiecărui țere și chiaru fiecărui districtu și plasă. Sistema de cultură a unei țere din firea lui nu pôte se fiă nici absolută, nici statornică, elu se schimbă după impregiurările economice și naturale cu alu cărora concursu se face producerea agricolă.

De vomu căuta numai la unulu din numeroșii aginți ai naturii și ai civilizațiunii încă ne vom încredința că schimbarea sistemului noastre de cultură este imininte.

Suntem în ajunulu reorganizării Statulu român; și în această lucrare producerea agricolă are se ocupe rândulu celu mai anteu. Legea, care asigură pământulu bratele de cari simpte trebuința cea mai neînălțată, este pusă pe cale de a se îmbunătăți, și prin urmare, de a aduce u prefacere, u schimbare în sistema noastră de cultură. Fi-vor bratele poporulu atârinate de pământu ca pină acum după legea în vigore, sau se voru emancipa și voru rămâne libere? Dacă cestiunea de la cărui-a deslegare are se provină schimbarea sistemului noastre de cultură.

Nu este cea mai mică îndouelă că schimbarea sistemului noastre de cultură este imininte; și că această schimbare nu pôte se se facă altmintrele decâtu în simplulu emancipării și alu libertății clasiloru muncitorie de pământu.

Ce punem noi însă în localu sistemului de cultură a cării schimbare este imininte? Eată acesta este marea cestiune ce trebuie a ne preocupă, și care într'adeveru ne preocupă mai multu decâtu însași schimbarea sistemului.

Cându ne amu fi pututu pregăti la u schimbare a sistemului, nu ne amu teme nici de cumu de dinsa. Daru așa cumu ne găsim nepregătiți, tôte suferințele, tôte pagubele se rădică înaintea noastră și ne imple de frica ce nu lipscesce a o turna în noi până și atingerea intereselor celor mai mici și mai ușore, ne cumu aceste mari și uriașă care planază peste tôte cele-lalte și care le cuprinde pe tôte.

Cu tôte aceste neputințe, după nici în contra naturii, nici în contra legii celei eterne a progresulu și care neincetată se arită prin schimbări, credem că totu ce este mai prudent și mai înțelepcesce de făcutu, este de a căuta de pe acum a intra în noua sistemă molcomind precătu cele prin puțină efectele iminintii schimbării a sistemului noastre de cultură. Grația progreselor ce s'au realizat la națiunile ce ne au deschis calea civilizațiunii, grația sperinței ce s'au făcutu de națiunile ce ne au devansat în calea progresulu, noi astăzi suntem în stare a putea envisagea aminintea schimbării a sistemului fără cea mai mică frică de pagubă sau de atingere a intereselor angajate.

Iminintea schimbării a sistemului are se consiste într a se lua de la cultura cea mare bratele ce i le au datu legea în vigore. Ei bine, în loculu acestoru bracie ce amu putea pune ca se nu rămănem cu pământurile nelucrate și cu veniturile actuali reșuite și pôte chiaru nimicite?

Ce perde în adevărulu cultura cea mare în această imininte schimbare a sistemului? Bratele? Nu! nu perde bratele; căci puterea aceea în virtutea cării aveă bratele puse în dispozițiunea sa rămăne totu la dinsa; prin urmare schimbarea imininte a sistemului neluându-i puterea, nu pôte se-i iedă nici mișlocele de cari simpte trebuința în cultura pământulu.

Ar fi u mare nedreptate, și u mare calamitate publică cându schimbarea unei sisteme într'unu spirit de progres și de utilitate naționale ar aduce desființarea și nimicirea puterii. Acastă este imposibile întru cătu înțelegem noțiunile de progres, și întru cătu ne ținem de dusele și căutăm ale traduce în viața practică pentru a scote din ele folose pentru tôte lumea. Schimbându-se daru sistema, nu se iedă puterea productivă de la cultura noastră. În virtutea acestei puteri sunt în stare toți cultivatori a părăsi sistema ce are a se schimba, și a intra în alta nouă fără a suferi cea mai mică pagubă.

Midloculu prin care putem ajunge la acestu scopu consiste într a schimba și utilitatea puterii după cumu se schimbă și sistema de cultură. Dacă daru este imininte schimbarea sistemului trebuie se fie imininte și schimbarea puterii. Așa, dacă pină acum bratele au venit și au fecundat pământulu culturii celei mari luându plata lor în pământu, de acum înainte o voru lua în bani sau cumu voru voi a se tocni și a se învoi. Destulu numai ca se fiă în stare posesorulu puterii a se servi cu puterea sa care astăzi este imobile. Și acesta este posibilu cându se va da facultatea puterii imobile de a deveni circulatoră; cându din capitale fonziariu va deveni capitale circulatoriu. Pină acum sistema noastră de cultură a fost înființată pe capitalele fonziariu, schimbarea iminintă a sistemului noastre de cultură aduce, necesită prefacerea a unei părți din capi-

talulu ficsu în capitalulu circularu și bratele care în trecut se plăteau cu pământu, cu usufructulu pământulu, se voru plăti în viitoru cu bani.

Schimbarea imininte a sistemului aduce pe de u parte deslipirea brațelor de pământu și pe de alta prefacere a unei părți de putere, de capitale, din fipsu și imobile în circulatoru și mobile. Cu capitalele circulatoru se va face u producere totu atătu de înăvuițoriă, dacă nu și mai înăvuițoriă, pre cătu era și aceea ce se facea cu capitalele imobile, cu valoarea de folosință a pământulu ce se da brațelor.

Afară de acesta, capitalele de întrebuițat în producerea agricolă spre a plăti bratele muncitorilor, pôte fi avansat la macine, și la instrumente agricole cu cari se face economiă de brațe, cu care se pôte face u sporire de brațe, ba încă cu care pôte cineva, pină la unu punctu ore care, a se emancipa chiaru de serviciulu brațelor. Dându-se agriculturii noastre prodigiouă putere a capitalelu, întrebuițarea macineloru și a instrumentelor agricole, și ceea ce este încă și mai multu de cătu tôte acestea, capitalele intelectuale, cultura minții și îmbunătățirea animei muncitorulu, putem trece de la vechia sistemă de cultură a cărcia schimbare este imininte la alta nouă fără ca se încercăm cea mai mică pagubă.

Daru pentru acestu sfirșit țera întregă cu tôte puterile publice ale Statulu trebuie se interviă și se dirigă iminintea schimbării a sistemului noastre de cultură în chipulu celu mai largu și mai darnicu pentru a da culturii nouă tôte mișlocele de cultură alu brațelor, tôte înlesnirile de predobindire a macineloru celor mai bune și mai estine, tôte garanțiile și indemnările prin cari cultura cea mare se pôte avè la dispozițiunea sa capitalele cu care se facă u cultură propășitoră într'unu regim de libertate care se iedă celu pociu veniturile ce le au avut de la sistema de cultură ce se vede că s'a apropiat dă schimbare.

Precum producerea este u vecnică reinoire a lucrurilor, asemine și imininte schimbare a sistemului de cultură este dovada cea mai pipăită că suntem în ajunulu de a intra pe calea cea mare a progresulu și a civilizațiunii.

Nu ne putem opri înaintea acestui torinte mare ce se pogoră din înălțimile luminei, pentru aceea cătu se cunoscem că schimbarea sistemului este imininte și că trebuie se ne gândim de pe acum la aceea ce are se-lu înlocuiescă.

BULETINULU COMERCIALE.

Sciri din țera.

BUCUREȘCI 17 Octombro. În privirea prețulu pânii, noulu ministeru a luat otârțirea de a se lăsa liberă vânzarea iei pentru cuvintulu că este conformă cu spiritulu secululu, și pentru că vechia mesură a cișniului este forte cu anevoiă d'a se aplica astăzi. D. Cogălnicianu adauge că în timpu cându s'a luat această mesură, guvernele aveau dreptulu d'a aplica bătaia și alte asemenea mesuri esecutorie, cari astăzi nu se mai potu tolera. Însă trebuie se aducem la cunoștiința d-lui Ministru că și libertatea aruncată în pământu fără ca se fiă acesta pusă în condițiunile cele favorabile încolțirii desvoltării, și durabilității iei nu ne dă cea mai mică speranță de a ne înduce de frumosele și salutarele iei fructe. Condițiunile liberei vânzării a pânii, la care sunt a se supune brataru, sunt cu totulu de parte de mesurice acele care în adevăr facu pe consumatori a se bucura de beneficiurile libertății.

Pentru astăzi ne mărginim a transcrie dupe Monitoriulu din 17 ale curinței, următoarele condițiuni sub care s'au permis liberă vânzare a pânii:

I. Toți cei ce voru voi a întreprinde meseria de fabricanți de pâne, se morgan a se înscrie la Municipalitate, și nu la corporațiune și se dă garanția că începind fabricarea voru continua neîntrerupt unu an de zile, ca nu prin retragerea mai multora de

uă dată, se se încerce lipsă sau uă suire răpede a prețulu

II. Fia care pânariu se alba rezervă de grău și făină în cătățimea ce se va regula de municipalitate.

III. Prin înscrișulu ce vor da la Municipalitate fabricanții se mai iedă și obligarea că voru scote în totu d'aua pâne de bună calitate și drăptă la dramuri; și pentru ori ce abatere ar face se fiă supuși la strafurile și penalitățile otârțite, atătu prin lege cătu și prin osebitele regulamente polițienesci și municipale.

IV. Municipalitatea se continue a face cișniuri la vremile otârțite, spre a vedè cumu stău prețurile pânii, în raportu cu șela alu graneloru și cheltuelile de fabricare.

V. Să și rezerveze Municipalitatea dreptulu de a reveni la cișniu, sau la ori care alta mesură asigurătoare, dacă sperința ar dovedi că pânariu abuzoză în desfavore publiculu de libertatea prețulu vânzării.

CRAIOVA. 15 Octombro. (Correspondința particulară a Românilu.) Producerea anululu acestuia în partea câmpulu a fostu slabă, grânele au eșit puține și ușore în greutate. Porumbulu pușin de totu și pe a locure nici nu s'a făcutu de felu. În fineț este lipsa cea mai mare. Pescuitulu băliloru este perdatu în anululu acesta din cauza secetii de care au secat mai tôte bălțile. În partea de mișlocu pe la păduri, recolta a fostu ceva mai bună, grăulu și porumbulu a fostu de 300—600 oca de pogon, și fânețele au datu ca la unu caru de măsură de finu. Rapia în genere a fostu pușină și s'a vindutu pină la 13 galbeni chila dusă la schelele de la Calafat și Cetate.

Grăulu I. calitate de pădure dusă la schele se vind de la 5—5 și jumătate galb. chila, celu de câmpu nu se caută. Porumbulu vechiu dusu la schele se vind de la 100—110 lei chila. Orđulu chila pină la trei galbeni. Seulu; unul din articolele principal ai comerțulu din România de dimcolo de Oltu, din cauza închiderii graniței și a epițotiei, este atătu de necăutat în cătu abia se vind până la 3 lei ocau.

Prețurile cu care se vind articolele de prima trebuință în Craiova sunt următoarele: carne de vacă 38 de parale ocau; carnea de oie cu 26 par ocau; jimbă nemțescă 1 leu 6 par. oca, cea românescă 26 par. oca, și pâinea ord. 22 par. oca.

Lumânările de se 4 lei 20 par. oca după vechiulu contractu; era după celu nou 3 lei 26 parale oca. Carulu de fănu de mesura 126 lei. Grăulu 32-36 lei suta de oca; porumbulu 27-32 lei suta de oca; Orđulu 27-31 lei suta de oca. Lemnele de focu dela 63-78 lei stingenulu cubic.

CARACALU, 14 Octombro. (Correspondința particulară a Românilu.) Prețurile cu care s'au viedut astăzi în țergulu septăminalulu produsele aice sunt următoarele: grăulu 126-140 lei chila de 400 oca, porumbulu 100-126 lei chila, Orđulu 22-28 lei suta de oca; făina de grău 40-50 lei suta dn de oca; făina de porumb 40-45 lei suta de oca. Rachiulu (puca) 12-14 lei vadra. Vinulu 6 lei 30 parale — 9 lei vadra. Lemnele de focu carulu de la 12—16 lei. Lumânările de se 4 lei 18 parale oca. Carne de vacă 1 leu 5 parale oca. Jimbă 32 parale oca și pânea 22 oca.

PESTA. Concordia de joi, 19 Octombro, ne aduce sciințele următoare despre prețurile produselor: Grăulu de Banat 5 f. 40 c. 86 de punți; seara 3 f. 35 pentru 77 punți; popușoiulu 3 f. 45 pentru 79 punți; orđulu 2 f. 70 pentru 65 punți și ovezul 2 f. 15 pentru 45 de punți.

I. I.

FELURINI.

Vice-președintele asociațiunii de ajutoriu pentru Polonia ce existe la London suntu nume de „Polish-National-League“, Domnu Henry A. Hoare, a adresat editorulu jurnulu „Morning Post“ uă scrisore, în care arată sprijinirea armate a Poloniei atătu ca uă datorie a umanității, cătu și ca uă necesitate a asistenței pentru națiunile Europei. Dreptu dovada pericolulu ce amenințe pe cele lalte staturile ale Europei din partea Rusiei, citoză unu fragmentu dintr'uă epistolă a domnulu Tocqueville cu dată de 16 Septembro 1855 adresată la unu amic, cu următoarea cuprindere:

„Vădu în Rusia unu pericolu mare pentru Europa. Credu acesta cu atătu mai multu, cu cătu am avut ocașion-particulară a explora adevăratele sorginți ale puterii sale, și fiindu că trebuie se credu aceste sorginți de permanente și protegate d'ori ce atătu din afară. Sunt în fundulu animei

convinsu, că puterile occidentale nu voru putè pune uă stavilă solidă și permanente împingerei înainte a Rusiei, nici prin mesuri preventive diplomatice, nici prin luarea unu orașu sau chiaru unei provincii, nici, și mai pușin încă, prin unu cordon militar u la frontieră. Se pôte întocmi uă stavilă timporale în contra Rusiei, daru uă simplă întimplare o pôte desființa sau uă schimbare a alianțiloru sau a politicei interne pôte s'o facă de prisos sau ilusorie. Sunt convinsu că Rusia pôte fi mănținută în limitele sale numai printr'unu singuru mișlocu, prin acesta d'a întocmi la frontierile sale puteri, ale cărora interesu vitale și permanente este d'a rămăne între ele în unire și d'a nu permite Rusiei a face măcaru unu pasu înainte.“

Călătoria acriană a lui Nadar s'a terminat, precum am făcutu cunoscutu într'unu chipu desastrosu, de și a avut unu rezultat mai bun în privința, că călătorii remasere doue zile și trei nopți în regiunile aeriene. De spre aventurile lor nu cunoscem încă multe amănunte. Ceia ce seim se pôte resuma în cele următoare: La antea suire într'uă distanță de 50 metri s'a aflat în gondala balonulu mare „Géant“ vre uă 30 pină 40 persoane, daru atunci balonulu era captiv, adică ținutu cu corde; adevărate suire definitive s'a sevirșit la 5 ore și numai 9 persoane au luat parte la călătoria. „Géant“ era însoțit d'unu altu balon mai micu „Godard“, cu care se suiră două persoane și care semănă aleture cu „Géant“ ca uă jucărie de copil. La începutu luă direcțiunea spre Nord-Ost. Cea d'antăiu navelă despre călătoria lui a venit de la Beauvais spre Nord-Ost de la Paris. Balonulu trecu d'asupra orașulu într'uă distanță atătu de mică, în cătu locuitorii putè se înțelegă forte distinctu strigarea din balon „tôte mergu bine.“ Navela următoare veni la 19 de la Erquelines în Belgia lângă Charleroy și sună astu-feliu: Balonulu „Géant“ a trecut la 12 nörtea (1,6ru duple timpul belgiam) d'asupra imbarcaderii de la Erquelines, destulu d'apropo de la pământu spre a se auzi vöcea. Călătorii întrebău, în care departementu s'allă, și unu împiegat alu drumulu ferat le respunde: „La Erquelines în Belgia.“ Unulu din d'aniariu strigă călătoriloru, se oprescă și se se cobore ca se le vizeze bagagele. Acastă somațiune încă remase fără efect. Domnu Nadar și tovaroșii lui continuare în liniște călătoria lor acriană. Vintulu împingea pe balon spre Nord-Ost în direcțiunea către Hasselt. Gazeta de la Weser cu dată de 20 coprinde următoare notițe cu dată de 20 Octombro: Afăm acum că acestu balon s'a coboritu pe pământu lângă Rethem pe riulu Aller în Hannover, aproape de stațiunea Eystrup pe calea ce conduce la Bremen cu 9 persoane, din care 5 greu vulnerate.

—Hannovra, 21 Octombro. Aeronautilu Nadar s'a coboritu cu balonulu se. „Géant“ la 19 lângă Eystrup Cercarea d'arunca ancorile n'a isbutit, funiile supapei se rupseru. Nadar și a rumpu ambele picioare, și soția lui a suferit maru contuziuni, Domnu St. Felix a fostu tritit cu balonulu în derpărtare d'ua ora și și a rumpu braciulu; totu corpulu lui este plin de rani. Doctorulu Arnould este mai ușioru vulnerat. Noptea trecută vulnerații au fostu transportați c'unu convoiu separat aici și au luat locuința în otelulu „Union“; ei toți s'allă în trătare medicală.

SALA BOSSEL.

TEATRU ROMANU

SOCIETATEA DRAMATICĂ.

DUMINICA LA 20 OCTOMBRO.

PRIMA

REPRESENTARE ÎN ACESTU TEATRU PIESA:

LUPTA

FEMEELOR

(LA BATAILLE DES DAMES).

Comedie în 3 acte, de d-nii Scribe și Legouvé de la Academia Francesă, tradusă de d. I. Gîrleanu.

Sala renouită cu desăvirșire. — Decoburii noui.

Preciurile cu sêra: Loja 2 galb. — Stal 1, 4 sf. — Stal 2, 3 sf. — Stal 3, 2 sf. Galeria 1 sfanțu.

